

Pozměňovací návrh
Vládní návrh zákona o ochraně památkového fondu a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o
správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně památkového fondu)
(sněmovní tisk 666/0)

předkládá: Mgr. Nina Nováková

K části první:

1. V § 2 odst. 2 se za slovo „technickou“ vkládá slovo „zvukovou“.
2. V § 3 písm. e) se za slova „uměleckořemeslnými díly,“ vkládají slova „včetně zvukových památek,“ a za slova „respektovat technickou“ vkládá čárka a slovo „zvukovou“.
3. V § 54 odst. 1 ve větě první se za slova „výtvarných umění“ vkládají slova „zvukovou památkou,“ a ve větě druhé „výtvarných umění“ vkládají slova „zvukovou památkou,“.
4. V § 100 odst. 5 se za slovy „řemeslným dílem“ vypouští čárka a vkládají slova „nebo zvukovou památkou,“.
5. V § 125 odst. 2 písm. d) se za slova „výtvarných umění“ vkládají slova „zvukovou památkou,“.
6. V § 125 odst. 2 písm. e) se za slova „výtvarných umění“ vkládají slova „zvukovou památkou,“.

K příloze č. 6

1. Vkládá se nové písmeno c), které zní: „dějiny hudby, hudebních nástrojů a hudební interpretace se zaměřením na české země a Evropu“. Dosavadní písmeno c) se označuje jako písmeno d) a následně se změní označení navazujících písmen.
2. Vkládá se nové písmeno v), které zní: „hudební příprava“. Dosavadní písmeno v) se označuje jako písmeno w).

Odůvodnění:

Moderní evropská památková péče už reflektuje důležité podněty z praxe. Proto vedle tradičního dělení kulturních památek na archeologické, architektonické, umělecko-výtvarné a umělecko-řemeslné zahrnuje i další nové speciální oblasti. Jednou z nich jsou zvukové památky, kde nejtypičtějšími, nejrozšířenějšími a nejvzácnějšími jsou zvony a varhany, popřípadě další hudební nástroje.

V případě varhan se už v mezinárodním odborném tisku na základě nejnovějších údajů uznává, že České republice patří první místo v Evropě v počtu varhan na počet obyvatel. Vzhledem k dějinnému vývoji jde v naprosté většině o historické nástroje. Tato velká „prosycenost“ varhanami (a zvony) je charakteristickým rysem naší kulturní historie a nedílnou součástí národní kulturní identity, kterou se předchozí režim snažil potlačit.

Velké, často nenávratné škody, které na varhanách způsobily neblahé události druhé světové války, stejně jako následné nesprávné zacházení, vedly už dříve přední evropské varhaníky, organology, hudební historiky, památkáře a varhanáře k soustředěné snaze najít odpovídající způsob ochrany a obnovy dochovaných varhan. Výsledkem je základní směrnice, tzv. Weilheimský regulativ (1970). Už v úvodu se zde mluví o varhanách jako o zvukových památkách (Klangdenkmäler) a o specifických způsobech a nárocích na jejich restaurování. První zemí, která tuto skupinu památek

zohlednila a definovala v rámci své památkové péče, bylo Rakousko. Dnes už se vesměs uznává, že jde o typologicky samostatnou skupinu památek, definovanou vlastnostmi, které se u jiné skupiny památek nevyskytují.

Určitá setrvačnost v dosavadní teorii i praxi památkové péče vedla k tomu, že na všechny tyto památky se pohlíželo jako na „vizuální“ objekty, to znamená, že se pečovalo zejména o hodnoty, které jsou vidět. Avšak hudební nástroje tuto kategorii přesahují, neboť jejich hlavním posláním a funkcí je tvorba tónů. Jsou tak především součástí hudebního, nikoliv jen výtvarného či řemeslného umění. Proto je v jejich případě třeba chránit a nejen to, co je vidět, ale v první řadě to, co je slyšet. Historické hudební nástroje jako varhany či zvony nikdy nevznikly jen jako pouhá výtvarná okrasa interiéru. Primárně vždy byly a jsou znějícím, hudebním nástrojem, který byl individuálně navržen a postaven s vlastním akustickým charakterem pro konkrétní interiér či plenér. Tomu je v případě varhan podřízeno i jejich architektonické a výtvarné řešení. Proto jejich nejcennější památkovou hodnotou je autenticita jejich zvuku, kterou je nutné odpovídajícím způsobem chránit a obnovovat. Tento způsob restaurování je na rozdíl od ostatních typů památek odlišný a na restaurátory klade zcela odlišné a specifické nároky a požadavky.

V případě zvukových památek, jako jsou hudební nástroje je ještě na místě uvést další důležitý rys. Proces jejich adekvátního působení jako památky na recipienta vždy vyžaduje účast výkonného umělce – varhaníka, cembalisty, klavíristy, hráče na dechové nástroje, apod. Jeho talent a poučenost (mj. schopnost a znalost poučené historické interpretace) je vždy rozhodující. Na rozdíl od všech ostatních památek jsou součástí existence a přijímání hudebních nástrojů jako zvukových památek vždy procesy z oblasti hudební psychologie (apercepce, kognice, recepce) a hudební estetiky (axiologie, hudební interpretace). Zvukové památky tak proto vždy zahrnují reálný průnik hmotných (tangible) i nehmotných (intangible) složek kulturního dědictví. Oboje jsou nezbytnou součástí jejich specifické památkové ochrany a obnovy. Dalšími specifickými rysy jsou souvztažnost jejich zvuku s akustickým prostorem, časový parametr zvukové podoby jako specifický rys recepce, souvislost autentičnosti varhanního zvuku a hudební interpretace, atd.

Je tak žádoucí, aby v rámci nového památkového zákona byl zahrnutý tento samostatný typ památek s primárním významem jejich zvukové složky a nutností její náležité restaurátorské obnovy.

To dosud památková legislativa odpovídajícím způsobem nereflektovala, což mnohdy vedlo a dosud vede k nevratným ztrátám památkových hodnot. Předkládaný návrh se snaží tento nedostatek napravit, a proto v základní definici kulturní památky (§ 2 odst. 2) označuje jako chráněnou také zvukovou hodnotu.

V souvislosti s tím se navrhuje změna dalších ustanovení, ve kterých bylo nezbytné zdůraznit zvukovou složku jako hodnotu ochrany.

V Praze dne 21. února 2017